

บทที่ 5

การสรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นสรุปผลการวิจัยที่นำเสนอโดยเรียงลำดับจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2
- 1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2
- 1.3 เพื่อหาปัจจัยการบริหารที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลด้านการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

2. สมมติฐานของการวิจัย

- 2.1 ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลด้านการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน
- 2.2 ปัจจัยที่ศึกษามีอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่ใช้เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำนายประสิทธิผลด้านการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารจำนวน 127 คน และครูจำนวน 302 คน ในโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 31 โรงเรียน โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2539: 458) แล้วสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

(Stratified Random Sampling) ตามตำแหน่งผู้บริหารและครู ด้วยวิธีการคำนวณตามสัดส่วนของผู้บริหารและครูของแต่ละโรงเรียน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน และได้นำไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถึงผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

4.2 จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

4.3 ภายหลังจากที่ส่งแบบสอบถาม จำนวน 429 ฉบับ ไปแล้ว ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ในสภาพที่ถูกต้องและสมบูรณ์ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 408 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.10

4.4 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ แล้วนำผลไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้มา คือ เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้ว คัดเลือกฉบับสมบูรณ์มาดำเนินการหาค่าทางสถิติ โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5.1 วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การสงขลาสงขลา เขต 2 จากแบบสอบถามตอนที่ 2 - 3 ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารงาน ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การสงขลาสงขลา เขต 2 โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารต่างๆ กับประสิทธิผลด้านการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficients)

5.3 วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการ โดยการวิเคราะห์แบบการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการของโรงเรียนที่ดี และสร้างสมการในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน

6. ผลการวิจัย มีสาระสำคัญสรุปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

6.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารงาน ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน

6.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู มีดังนี้

6.2.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารงาน ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างกันทางบวกค่อนข้างสูงและปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันทางบวกสูงมาก (ค่า r ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป) ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพกับด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำกับด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการกับด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการกับด้านพฤติกรรมผู้นำ และด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับด้านพฤติกรรมผู้นำ

6.2.2 สำหรับความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบทั้ง 10 ของปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ทางบวกค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ส่วนด้านบุคลิกภาพ ด้านพฤติกรรมผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการบริหารความขัดแย้ง มีความสัมพันธ์ทางบวกปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียน

6.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อค้นหาปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีและสร้างสมการในการพยากรณ์ในการทำนายประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 เมื่อนำปัจจัยการบริหาร 10 องค์ประกอบ ไปหาความสัมพันธ์เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ โดยประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเป็นตัวแปรตามหรือผลลัพธ์ พบว่า ตัวพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ดีที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านพฤติกรรมผู้นำ ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการตัดสินใจ ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบริหารความขัดแย้ง และด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ได้ร้อยละ 81.30 ($R^2 = 0.813$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยที่ไม่สามารถทำนายประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียน คือ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สมการพยากรณ์ประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ประสิทธิผลด้านการจัดการ} = & 0.406 + 0.250 \text{ การสร้างแรงจูงใจ} + 0.135 \text{ พฤติกรรมผู้นำ} \\ & + 0.229 \text{ แรงจูงใจของภาวะผู้นำ} + 0.042 \text{ บุคลิกภาพ} \\ & + 0.150 \text{ การตัดสินใจ} + 0.284 \text{ การเป็นผู้นำทางวิชาการ} \\ & + 0.278 \text{ การติดต่อสื่อสาร} + 0.073 \text{ การบริหารความขัดแย้ง} \\ & + 0.066 \text{ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง} \end{aligned}$$

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารงาน ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ด้านบุคลิกภาพ ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการบริหารความขัดแย้ง ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านพฤติกรรมผู้นำ และด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภวัฒน์

อวภาค (2542: 73) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า องค์ประกอบที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ ได้แก่ โรงเรียน ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน อยู่ในระดับมาก

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผล ด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ผลการวิจัยที่ปรากฏ สามารถอธิบายได้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนเกิดจากการปรับปรุงแนวนโยบายการจัดการศึกษาเอกชนมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้เอกชนจัดการศึกษาทุกระดับเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง และมีคุณภาพ โดยมีนโยบายสำคัญ 2 ประการ คือ การส่งเสริมให้เอกชนมีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้สถานศึกษาเอกชนสามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งนี้ภาครัฐจะให้การสนับสนุนด้านวิชาการ ทรัพยากร การอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540: 94) ซึ่งสถานศึกษาเอกชนที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคลบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการ ภายใต้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาจากรัฐ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐาน ดังนั้น จึงได้จัดองค์กรสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชนไว้ทั้งในระดับส่วนกลาง และเขตพื้นที่การศึกษาโดยในส่วนกลาง ได้แก่ คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยมีสำนักบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปฐมวัย และการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับผิดชอบในระดับอุดมศึกษา สำหรับเขตพื้นที่การศึกษามีคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาทำหน้าที่ประสานส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา (สุวรรณี ธรรมอุปถัมภ์, 2548: 14) และ บุญเจิด ขำชุ่ม (2547: 141) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า การบริหารจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536: 65) ว่า นักการศึกษาหลายท่านเชื่อว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนประสบความสำเร็จ การบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความเป็นผู้นำและเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับเซอร์จิโอวานนิ (Sergiovanini 1984, อ้างถึงใน

มิตรชัย กอกฝัน 2545: 87) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่จะบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ และผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารได้เจริญก้าวหน้าอย่างมาก สามารถสื่อสารกันอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษา

3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลด้านการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างกันทางบวก ซึ่งผลปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สามารถอภิปรายเป็นรายปัจจัยดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร

ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ผลการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เพราะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลในการทำงานทุกอย่างของโรงเรียน ในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจะต้องเพียบพร้อมด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ การที่ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครู และมีบุคลิกภาพที่ดี

3.2 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริหารงาน

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เพราะพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ การสร้างแรงจูงใจ การตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร การแก้ปัญหาความขัดแย้งและการเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นการแสดงความสามารถของผู้บริหารในการจัดการให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุหลาบ รัตนสังฆธรรม (2536: บทคัดย่อ) และผลการวิจัยของ ประเสริฐ จิรานุกูล (2536: 129) พบว่า ลักษณะของพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารในองค์การที่มีการสื่อสารให้บุคลากรทราบเป็นระยะๆ ว่ากำลังทำอะไรอยู่โดยผ่านการประชุมและเอกสารประชาสัมพันธ์ การสื่อความหมายหลายช่องทาง ให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างอิสระในรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การตัดสินใจสั่งการโดยปรึกษาหารือจะส่งผลให้เกิดการยอมรับการตัดสินใจนั้นๆและจะนำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ สุวรรณิ ธรรมอุปถัมภ์ (2548: 69) พบว่า พฤติกรรมของ

ผู้บริหารด้านการตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการจูงใจส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน

3.2.1 พฤติกรรมของผู้บริหารด้านการตัดสินใจ ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน ทั้งนี้สภาพและระบบการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาที่เปลี่ยนไป ทำให้ผู้บริหารมีความตื่นตัวและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นเมื่อมีการเสนอนโยบายหรือแนวการปฏิบัติใหม่ๆ จากผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหารต้องกล้าตัดสินใจเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งตรงกับแนวคิดของภิญโญ สาร (2533: 70) ที่กล่าวว่าไว้ว่า การตัดสินใจเป็นหัวใจของกระบวนการบริหารงาน บรรดากระบวนการบริหารอย่างอื่น ล้วนแต่ดำเนินไปเพื่อช่วยเหลือการตัดสินใจสั่งการทั้งสิ้น เพราะถ้าการตัดสินใจล่าช้างานทุกอย่างก็ล่าช้าตามไปด้วย การทำงานจะมีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้บริหารที่ถูกต้องรวดเร็ว และทันตามเวลา

3.2.2 พฤติกรรมของผู้บริหารด้านการติดต่อสื่อสาร ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน ด้วยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและวิธีการต่างๆ ในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา โดยเฉพาะแนวคิดด้านการจัดการศึกษาในปัจจุบันเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการที่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารมากขึ้นและเร็วขึ้น ดังนั้นเมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญในด้านดังกล่าวก็จะก่อให้เกิดขวัญที่ดีแก่ครู ผู้บริหารจึงต้องเลือกใช้แบบการติดต่อสื่อสารให้เหมาะสมและต้องอาศัยระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี เพราะผลของการติดต่อสื่อสารจะส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยตรง ระบบการติดต่อสื่อสารที่เล็กที่สุดขององค์กรก็คือการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมพงษ์ เกษมสิน (2526: 253) ที่กล่าวว่าองค์กรไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่ในขบวนการ เช่นการวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวก การตัดสินใจสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม ล้วนต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารเป็นหลักในการเชื่อมโยงความคิดจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งเสมอ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อการเกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นการปลูกฝังความสามัคคีของหมู่คณะในองค์กรด้วย

3.2.3 พฤติกรรมของผู้บริหารด้านการจูงใจ ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนด้วยผู้บริหารสมัยใหม่มีความเข้าใจ และสนใจความต้องการของครูมากขึ้น พร้อมทั้งได้สนองและสนับสนุนด้วยการให้กำลังใจ ให้คำชมเชยยกย่อง มอบหมายงานให้โดยไม่เข้าไปก้าวก่าย จัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่ครู พร้อมทั้งสนับสนุนอำนวยความสะดวกด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานของครูเพราะแรงจูงใจหรือการจูงใจจะช่วยบำบัดความต้องการ ความจำเป็น และความเดือดร้อนของบุคคลในองค์กรได้จะทำให้ขวัญในการปฏิบัติงานของพนักงาน

เจ้าหน้าที่ดีขึ้นมีกำลังใจในการปฏิบัติงานและเกิดประโยชน์ต่อการบริหารงาน สอดคล้องกับแนวคิดของสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2538: 112) ที่กล่าวว่า ใจคือการจูงใจถือเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในบางสิ่งบางอย่างที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ การกระตุ้นนี้เรียกว่าการจูงใจ ซึ่งเรามักจะพูดว่าบุคคลหนึ่งสามารถที่จะจูงใจบุคคลอีกคนหนึ่งได้ นั่นก็หมายถึงบุคคลนั้น พร้อมทั้งจะประพฤติปฏิบัติบางสิ่งบางอย่างออกมาให้เห็นได้ ดังในยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาผู้บริหาร โรงเรียนจึงควรสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์กรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเกิดความศรัทธาในหน่วยงาน เกิดความรู้สึกเสียสละเพื่องาน ทুমเทกำลังกายกำลังใจ และกำลังความคิดในการปฏิบัติงานสอนให้มีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

3.3 ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำ

ด้านการเป็นผู้นำผลการวิจัยอยู่ในระดับสูงแต่ไม่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครู เพราะเหตุที่ว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะเป็นทั้งเจ้าของ ผู้จัดการและครูใหญ่ มีอำนาจสั่งการแต่ผู้เดียว ครูเป็นผู้รับฟังคำสั่งและปฏิบัติตามเท่านั้น ไม่มีสิทธิแสดงความคิดเห็น เป็นภาวะจำยอมเพื่อให้มีงานทำ ดังนั้นพฤติกรรมด้านการเป็นผู้นำจึงไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน (สุวรรณี ธรรมอุบลัมภ์, 2548: 70)

3.4 ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ โรงเรียนที่มีสภาพอาคารเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสนามกีฬาให้สำหรับเล่นกีฬาหรือทำกิจกรรม มีห้องสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ทำให้นักเรียนสามารถศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2540: 129) ที่ศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรพบว่าสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมในองค์กรสัมพันธ์กับการบรรลุเป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับ บุญเชิด จำข่ม (2547: 149) พบว่า บรรยากาศในโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อด้าน พบว่า การปฏิบัติงานต่างๆ ของโรงเรียนอย่างเต็มใจและพอใจ มีบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน มีความเป็นกันเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อุทิศตนและเวลาในการทำงาน ผู้บริหารมีความเป็นมิตรเป็นการแสดงให้เห็นถึงบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน เพราะ ประทีป ม.โกมลมาศ (2532: 12) ได้กล่าวว่า โรงเรียนที่บรรยากาศน่าอยู่ จะทำให้ครูและนักเรียนอยากจะมีชีวิตอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และจันทราณี สงวนนาม (2533: 149) ได้ศึกษาพบว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ มีบรรยากาศในโรงเรียนดีกว่าโรงเรียนที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธวัช นันตะเงิน (2534: 72) ที่กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศที่ดีในการ

ทำงาน จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมาย

ทั้งนี้ผลการวิจัย พบว่า มีปัจจัย 9 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านพฤติกรรมผู้นำ ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการตัดสินใจ ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบริหารความขัดแย้ง และด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและเมื่อเพิ่มปัจจัยทั้ง 9 ด้าน เข้าไปในสมการ จะสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ ร้อยละ 81.30 และมีปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพียงด้านเดียว ที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียน ผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยและตัวแปรในแต่ละปัจจัยที่นำมาศึกษาส่วนใหญ่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและสามารถทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ เมื่ออธิบายเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรดและคนอื่นๆ (Reid and other 1988: 24-29) และสอดคล้องกับแนวคิดของ สเตียร์ (Steers, 1977: 8) ที่เห็นว่าปัจจัยด้านองค์การ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลขององค์การ โดยเฉพาะด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

สำหรับปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้านการบริหารงานในโรงเรียน ผลปรากฏว่าด้านการบริหารงานในโรงเรียนเพียงด้านเดียวที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผล ของโรงเรียนได้ แต่ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่สามารถพยากรณ์ได้ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะการจัดอาคารสถานที่ให้สวยงาม โรงเรียนที่มีบริเวณสนามหญ้าหรือสนามกีฬากว้างๆ และการมีอุปกรณ์ที่ทันสมัย เป็นส่วนประกอบของโรงเรียนแต่ไม่สามารถบ่งบอกได้ว่าโรงเรียนนั้นมีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2538:101) ที่พบว่าปัจจัยด้าน โรงเรียนไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัลลา เรือนไชยวงศ์ (2534:37) ซึ่งศึกษาตัวแปรที่สามารถจำแนกคุณภาพของนักเรียน พบว่า องค์ประกอบด้านโรงเรียน ได้แก่ อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนขนาดของโรงเรียน ไม่สามารถจำแนกคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มคุณภาพสูงและโรงเรียนคุณภาพต่ำออกจากกันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในด้านการบริหารงานโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชิดชนก เชิงเช่าวี และคณะ (2537: บทคัดย่อ) พบว่า องค์ประกอบด้านการบริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำไพพจน เล็กสุภาพ (2541:165) ที่ศึกษาปัจจัยแห่งความคงอยู่ของโรงเรียนเอกชน พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการส่งผลกระทบต่อความคงอยู่ของ

โรงเรียน เพราะการบริหารโรงเรียนมีภาระงานเกี่ยวพันในงานทุก ๆ งานของโรงเรียนมีส่วนช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะงานวิชาการที่เน้นความรู้ความสามารถ และความประพฤติของนักเรียน ที่จะทำให้ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการบริหารความขัดแย้ง ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านพฤติกรรมผู้นำ และด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทุกๆ รายด้าน อย่างไรก็ตามโรงเรียนต้องพัฒนาปัจจัยเหล่านี้ให้อยู่ในระดับดีมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

1.2 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตามโรงเรียนต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงประสิทธิผลของโรงเรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และนโยบายทางการศึกษา อยู่เสมอ

1.3 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการบริหารความขัดแย้ง ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านพฤติกรรมผู้นำ แต่อย่างไรก็ตาม ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนก็เป็นแรงจูงใจหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณมาใช้ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรอิสระที่ครอบคลุมปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนไว้ อาจจะมีตัวแปรภายนอกอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ทำการศึกษา เช่น สังคม ศาสนา ค่านิยม วัฒนธรรม เป็นต้น

2.2 ควรมีการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้ตัวชี้วัดประสิทธิผลของโรงเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านปรัชญาและเป้าหมายของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านกิจการนักเรียนนักศึกษา เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับชั้นอุดมศึกษาหรือทำการศึกษาวิจัยในเขตการศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของประสิทธิผลของโรงเรียนต่อไป

2.4 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จะทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนยิ่งขึ้น

